

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

" 1/2 " 1 " 60 "

" 1/4 " — " 90 "

ÎN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

" 1/2 " 3 "

— 0 —

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, într'alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERȚIUNILE

se plătesc după mări-
mea locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o-
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
CLUJ. — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCA 6.

Redactor resp.: Dr. IULIU FLORIAN

Apare în fiecare Sâmbătă

Proprietar-editor: Dr. E. DĂIANU

Cătră abonații noștri.

Trecând acum în jumătatea a doua a anului, ni-se cade să spunem un cuvânt și pentru noi. Cuvântul acesta ne era de mult pe buze, dar l'am retăcut, pentru-că anul trecut fusese un an rău în înțelesul dureros al cuvântului și sărăcia striga puternic pretutindena. Eată de ce noi am așteptat cu răbdare. Acum înse anul mănos își arată pe față bogățiile sale, cari vor răsplăti îmbelșugat munca celor harnici.

Noi nu căutăm răsplata muncii noastre sufletești. Pentru astfel de muncă la noi totdeauna este an rău. Decât că pe lângă osteneala ce cu drag o închinăm pentru aceasta foaie de luminare și îmbărbătare, se mai cere și niște cheltuieli de bani. Prețul hârtiei, plata tipografilor, cheltuiala cu posta — toate trebuiesc plătite cu bani gata la termin hotărât!

Din prețul de abonament, — cel mai ieftin la noi Români — abia se pot acoperi aceste cheltuieli, chiar și atunci când toți abonații ar trimite la timp și înainte mica lor contribuțiune.

Ce se facem înse, când o parte din abonați n'au plătit de un an și mai bine nimic? Ce se zicem, când altă parte și-a uitat la jumătatea anului a-și renoi abonamentul și când abia o mică părțică se ține în rënd cu îndatorirea sa?

Vom adresa acum, la timp potrivit, o nouă rugare cătră toți cetitorii acestei foi, aducându-le aminte de aceasta îndatorire, și zicându-le:

Binevoii a vă plăti restanțele și a vă renoi abonamentul, plătind înainte:

pe un an 3 cor. 20 fil.

pe jum. an 1 cor. 60 fil.

Pe cei ce nu ne vor asculta îi vom lipsi de foaia, — care altfel va trăi neconținut pentru cei ce vor ști-o prețui și plăti — și îi vom cerceta pe altă cale, cu cuvinte cari nu sunt de luminare și îmbărbătare, ci cuvinte energice de îndreptare spre a-i scoate dintr'o mare rătăcire, aceea de a crede, că foile pot trăi din aer.

Administrația „Răvașului.”

Cătră frații tineri.

Noi nu suntem ai noștri, suntem ai neamului ce ne are. Invățătura noastră n'avem de a ni-o mulțămi nouă, ci hârniceii vrednice și dragostei părințești a acelora, cari cu greu și cu trudă ne-au ținut la învățatură. Hrana ce-am supt-o ca copii și traiul de bine, ce-o s'e-l ducem de acum înainte, sunt românești, sunt fructul hârniceii unui neam doritor de-o soarte mai bună, de o ursită mai norocoasă. Neamul nostru n'are pe nimeni, — doar numai ceriul de-și mai rouează mila sa peste truditul nostru traiu. Cel de jos, logodit cu sărăcia ca cu sufletul din el, își poartă odrasla pe la școli și învățatură, în nădejdea mângăioasă, că o să iasă domn din ficiorul lui, că cartea o s'e-l facă meșter ce cu priceperea și cu putințele lui va ajuta pe ai săi și neamul de care se ține.

Numai brațele și silințele cumiți și stăruitoare a celor izbutiți la fire și la suflet, sunt în stare să aducă celui năpăstuit ușurare și înlesniri. Și noi, dragii mei frați de-o vârstă și de un gând, suntem așteptații, suntem prorocociții arhangeli izbăvitori și aducați de bine.

Suntem ai neamului, și neamul ne cere.

Acolo jos, în împărăția sărăciei și a nemângăierii, unde durerea e prietină și nenorocul e frate de cruce cu neamul de oameni prăpădit de atâtea rele și ticăloșii, acolo, frați de-o vârstă, se deschide larg drumul înflorit al apostoliei și al muncii.

Ușa principală a bisericii istorice din Feleac.

Sămënța luminii, a inoirii și a deșteptării, trebuie svărlită cu pumni plini și cu suflete încălzite în inimile neștiutoare a mulțimii.

Meșteșugul cărții și al învățaturii e cea mai puternică și poate singura armă de luptă și de isbândă în vremea de acum. Cu acest meșteșug trebuie să împrietinim noi pe cei de jos. Poporul dela sate are lipsă de înțelegere, de dragoste față de muncă, de încredere în el și în puterile lui, de destoinicie și pricepere în trebile casnice, are lipsă de lumină, are lipsă de deșteptare, pe cari nime nu i-le poate da mai cu îndemână și mai ieftin, decât cei ce păstrează legătură de sânge și de suflet cu el, decât cei puși și chemați spre a-i fi dascăli și îndreptători spre bine.

Să mergem în popor! — Iată, frați cuvântul de ordine, iată slujba înălțătoare la care ne chiamă glasul neamului și porunca D-zeului părinților noștri.

Prin școlile ce le-am trecut, am câștigat multă învățatură și pricepere. Și e netăgăduită trebuință, ca din comoara ce-o avem, să împărțim, să dăruim din plin lumină, căldură și indemn celor ce n'au alți prietini și tovarăși, decât neștiința și nevoile ce le petrec. Vremea își mână roata înainte, și cel nedestoinic și becnic rămâne înapoi, turtit și strivit de urmările păcătoase a neștiinții și a căderii lui. Suntem un neam cam nedestoinic și slăbit de atâtea rele și neajunsuri; dar munca înfrățită și silințele cărturarilor conducători, o să deschidă zarea nădejdelor de bine, o să așeze acest neam în jalțul de bine ce i-se cuvine. Și la această muncă, la această lucrare de deșteptare și de isbăvire, e chemată și trebuie să pună umărul și odrasla tină a neamului nostru. Pe mulți dintre muncitorii bătrâni și cu destoinicie pricepută la lucru, i-a împuținat la număr și i-a suptiat în suflete dintele nemilos al vârstei ori păcatul și

nădejdea bolnavă după tihnă și boierie fără rost. Loc în brasdă avem destul și noi, cești tineri, numai dragoste și indemn la lucru să fie.

La sate în mijlocul poporului, frate cu noi și cu nădejdele noastre, ni-se deschide mănăs, întins și nelucrat câmpul muncii ce ne așteaptă. — Atâtea vreme ne prisosește dela trebile școalei și atâtea lucruri și indeletniciri priitoare și cu câștig așteaptă să fie plinite. Poporul setos și dornic de lumină și de învățatură, câtă procop-sală n'ar putea câștiga din graiul celor ce nu s'ar rușina să-i deschidă ușa, să-i strângă frățeste mâna și să-i povestească pe sufletul și pe voia lui.

Suntem mulți. Răslățiți pe la vetrele părințești câtă lumină n'am putea răspândi în sufletele celor intunecați de atâtea nevoi și ticăloșii. Munca noastră rënduită frățeste, împărțită și plinită cu aleasă chibzuială și căldură, ar putea să isbândească visul, pe care nu e suflet să nu-l hrănească: deșteptarea și propășirea neamului nostru. O să fim apostoli ai adevărului, ai păcii și ai buneii învoiri, n'o să turburăm și nici n'o să învrăjbim apele nimerii. Pacinici, încălziți de sfințenia chemării, stăruitori în fapta bună, fără zarvă și svon de oameni fără ispravă, putem săvirși cea ce nu s'a potut până acum, putem înlesni deșteptarea celor de jos. Lucru bun nu se pune la cale cu gălăgie și cu sgomot asurzitor, ci cu liniște, cu chibzuire și așezat. Armele unei astfel de lupte sunt: cuvântul viu, limpede și desghețat al celui la care ne coborim; — dragostea caldă și frățescă, ce nu alege între trepte și oameni, ce nu face deschilinire între om și om, ce nu se infumurează și nu-și poartă coada păun, ci stă de vorbă cu ori cine, omenește cu prietenia și cu sfatul pe cel de jos ca și pe cel de sus, dragostea nepărtinitoare ce îmbrățeșează la sânul seu pe toți, pe badea dela sate, cât și pe domnul dela oraș; și alt mijloc mai e și mintea și chibzuirea cumpenită a fiecăruia de a da țaranului numai pânea, numai hrana bună și nestrictă a povețelor și a îndrumărilor de care are trebuință, ferindu-se fiecare de vorba ce ațită și aprinde și de indemnul ce împinge la fapte nesocotite. Așa se poartă adevărata apostolie: cu dragoste, cu bunăînțelegere, în liniște și cu chibzuire nedând nimenui prilej de bănat și de dușmănie.

Dacă dragostea față de acest neam nenorocit ar încălzi și ar aprinde sufletele noastre, în chipul în care ne învăluie și ne cuprinde inima alergătura după petrecanii ușoare și indeletniciri cu păcat și necinste, abunăseama că n'am stă nici o clipă la indoială, am fi cei dintâi și cei mai înfocați luptători și apostoli. Dar răsplata imbiată de munca pusă în slujba neamului ce te are, nu se cumpănește cu bani și cu câștiguri grase. — La capătul acestui drum nu te așteaptă hodina traiului de boierie, ci te pândește ispita și răutatea încănită a prietinelor și a răuvoitorilor ce-i ai. A ști răbda, aști da ce ai mai scump pentru folosul neamului tău, e cea mai înaltă, cea mai grăitoare dovadă a vredniciei și a cinstii ce-l poate paște pe cineva. Mucenicii neamurilor au eșit din focul suferinții și al pătimirii pentru ai lor, pentru fericirea și viața celor de cari erau legați prin sânge și prin suflet. Binele nu răseare decât numai din suferință.

Fraților, cumpenit-ați voi vre-o dată în sufletele voastre, greutatea și mărirea sarcinii și a datorinții ce o aveți față de neamul vostru, față de țara asta, față de voi înși-vă? Spuneți, drag

vi-e neamul ai cărui copii sunteți, dragă vi-e doina și povestea românului, drag vi-e cântecul de leagăn al mamelor voastre și scumpă vi-e pomenirea luminoasă a copilării voastre? Spuneți, mai aveți voi vre-o scânteie de dragoste și de bunăvoință în inimi, față de pământul, față de țară, față de neamul acesta?

De aveți, nu se poate să nu auziți și să nu înțelegeți glasul de plângere și de durere al celor ce pier și se sting în lipsa de spriginși de ajutorare.

Un tinăr.

Crestături.

— Un cuvânt de însemnat, ca în totdeauna, spune dl Iorga, în chestiunea stilului arhitectonic al bisericilor românești. Ca unii, cari suntem cuprinși de gândul noii biserici, ce vom trebui să clădim, cu ajutorul lui Dumnezeu și al oamenilor de bine în Cluj, scoatem din «Sămănătorul» cel mai nou aceste observări ale d-lui Iorga, foarte bune ca să le luăm la inimă. — Vorbind, incidental de catedrala cea nouă și strălucită dela Sibiu, dl Iorga zice:

.....»Se poate spune înse hotărît, că acest plagiat de Sf. Sofie, precedat de două înalte turnuri, întocmai și întocmai ca la bisericile Apusului, e o enormă greșală, precum a fost una și primirea planurilor unui arhitect străin. Trebuia cu totul altceva: o clădire bisericască națională, în care până la cel mai mic amănunt totul să fie cules din ceea-ce avem ca artă bisericască. Și, precum dovedesc într'un articol apărut în ultimul nr. din «Convorbirile literare», sutele de biserici vechi ce avem n'au fost clădite la întemplantare ca astăzi, după hasardul meșterilor străini ce erau la îndemână, ci formează, dincoace și dincolo de munți, o singură dezvoltare arhitectonică, logică în toate și atingând la urmă formele ei cele mai desvîrșite. Această tradiție s'a rupt de când ne-a zăpăcit cultura Apusului rău înțeleasă și firul rupt nu-l mai putem lega, spre cea mai mare pagubă a onoarei noastre culturale.»

Impărtășim dorința ilustrului profesor de a vedea și în stilul bisericilor întrupate idei și caracteristice proprii ale noastre, dar nu ne putem împăca cu concluzia, ce o face, că anume firul rupt de zăpăceală, în care ne-ar fi adus cultura apusană rău înțeleasă, nu s'ar mai putea lega.

Oare să nu fie arhitecți români sau străini chiar, cari într'un cas dat, de pildă la Cluj, să poată rezolvi o problemă ca aceasta, fără a face o enormă greșală? Noi credem, că trebuie să fie, și avem nădejde, că chiar și dl Iorga ni-ar ști numi vr'unul.

— Stările politice, din țară și străinătate, sunt mai vrednice de atențiune, ca ori și când altădată. De acea se va înțelege, că și noi, cari ne-am înstrăinat de terenul puțin mulțumitor al politicii, mai aruncăm acum o privire peste gardul — ce ni l'am făcut, — mărgininu-ne la treburi culturale.

Ne atrag privirile: sgomotul revoluțiunii din Rusia, în care din mormurul înădușit pocnesc așa de des detunături de bombe și descărcături de puști și revolverse ucigașe încât pare că s'a mutat terenul războiului de lângă Marea-galbină lângă Marea-neagră.

Revolta fără păreche a Rusiei plutitoare pe ape, cazul cu *Potemkin*, care s'a predat în grația României, — și toate celelalte chestiuni în legătură — ating cu mult mai de aproape interesele neamului românesc, decât ca să nu le resimțim și noi.

La acestea se mai adaugă desvîlirile proaspete făcute în jurul fostului ministru de externe al Franciei *Delcassé*, din care se vede, că în zilele trecute era numai chestiune de zile, ca să isbucnească un crâncen războiu între Franța, aliată cu Anglia, și între Germania, stâlpul triplei alianțe, războiu, care ar fi putut pune în foc întreagă Europa centrală. Și cine știe dacă primejdia s'a înlăturat definitiv, prin retragerea lui *Delcassé*? Mai luând în seamă pe lângă acestea propaganda de subminare, ce se face în toată Europa, prin socialiștii revoluționari, — mi-se pare că cele ce se pregătesc și se petrec aici la noi în Ungaria nu sunt tocmai culmea lucrurilor, ce trebuie să ne intereseze. Dimpotrivă în prospectul larg și fioros al faptelor și întâmplărilor din străinătate — pare și mai minusculă, decât cum s'a devalvat ea singură, activitatea acelor câți-va deputați români, dintre cari unul ne avertizează, cu seriozitatea, ce totdeauna șede bine unui deputat, chiar și dacă e român și »național«, că, atunci, în oara fatală, când »insuși (!) (constituțiunea și parlamentarismul bine înțeles: cel maghiar!) vor fi în pericol *serios*« — atunci înțelegeți neamuri și vă plecați — »va trebui să pășim și noi

naționalitățile pe teren, pentru a apăra acestea bunuri comune«. — (»Lib. nr. 28).

Noi, mișcați, de aceste serioase cuvinte de orientare nouă, o singură nedumerire avem. Cuvântul dat într'un cas analog, de bătrânul acela, ce se cheamă Mircea-Vodă — după cum spune un oare care Mihai Eminescu, — acesta ce e drept nu era activist, nici deputat, — și care ar fi fost:

»Eu? Imi apăr sêrécia, și nevoile și neamul«.

trebuie să se coregă, ni-se pare astfel, în stilul lui Vlad-Vodă:

— »Eu? Im apăr constituțiunea și parlamentarismul«.

RĂVAȘUL CLUJULUI

Serbătorirea d-lui Havași.

Fapta de vecinică pomenire a d-lui *Stefan Havași Oășanu*, a străbătut ca un raz de mângâiere și nădejde printre Românii din Cluj, cari acum aproape toți știu de neșteptata danie. Astfel cel puțin în inima Clujenilor biserica cea nouă este întemeiată, pentru-că până aci foarte puțini erau aceia, cari să fi crezut cu adevărat, că este peste tot cu puțință a zidi o nouă biserică în Cluj. Acum însă cred, pentru-că ved cu ochii, că peatra cea pe care nu au socotit ziditorii, s'a făcut peatră în unghiu și este minunată în ochii noștri.

Actul de donațiune încheiat înaintea notarului public, într'o formă care garantează statorniciei sale, s'a fost încheiat în Joia cea mare a Paștilor — 27 Aprilie — sfințind și astfel bunul credincios Havași, acea mare și neuitată zi, în care Isus Christos și-a făcut oareși cum testamentul său și a întemeiat sfânta taină a pomenirii sale vecinice în sfânta liturgie. Acest act a fost aprobat și întărit în curând — în preziua sfintei Invieri — de însuși înalt Preasfințitul Metropolit Dr. Victor Mihalyi de Apșa, care de serbătorile Paștilor a și înveselit pe marele fondator cu o părințească scrisoare de bucurie numindu-l a doilea întemeietor al parohiei diin Cluj (cel dintăiu a fost vlădica Bob).

În ziua de Paști d-l protopop în predica sa a lăsat să întrevadă credincioșii, că au prilej de bucurie și de nădejde în împlinirea dorinței unei noue biserici, și ca se-întărească încrederea credincioșilor a fâgăduit și din partea sa 1000 cor. — dar nimic apriat nu a putut spune. După ce a trecut prin toate forurile afacerea și cum se cuvine s'a întărit, cu învoirea fondatorului lucrul s'a vestit, și astfel am putut și noi, ca să-l vestim tuturor, ca să slugească spre veselia sufletească și spre îndemna de fapte.

Curatorul bisericesc la rëndul său, plin de bucurie la o faptă așa de vrednică a dorit să răspundă cu recunoștință potrivit și ocupându-se în două ședințe cu acest lucru a luat hotăriri, cari sunt vrednice și de biserica dăruită și de marele ei dăruitor. Cuprinse în zece puncte, ca în zece porunci, hotărârile acestea exprimă toată mulțămia și recunoștința bisericii față cu d-l Havași Oășanu, și dispun pentru toate timpurile cum să se perpetueze recunoștința neperitoare a credincioșilor, cum și pomenirea prețioasă a fondatorului. Hotărârile acestea, firește, se păstrează sub vëlul unei evlavioase discrețiuni, recunoștința bisericii s'a dovedit însă de pe acum, și despre aceasta putem vorbi așadar.

Întăiu și întâi dl protopop Dr. Dăianu a adus la cunoștința credincioșilor, de pe amvon, într'o predică potrivită, fapta ce a sêvêrșit dl Stefan Havași, aprețindu-o în lumina credinței și a dragostei de neam și de biserică.

Poporul credincios a aclamat cu însuflețire, în biserică, pe dl Havași — și după eșirea din biserică nu-și putea tâlcui îndestul bucuria ce le-a stăpânit inimile.

Curatorul la rëndul seu chiar ieri — în ziua marilor apostoli întemeietori Sf. Petru și Pavel — a trimis o deputațiune de onoare la dl Havași, însuși curator al bisericii, ca să-i exprime mulțămia, dragostea și admirația ce i-o păstrează. Oratorul deputațiunii a fost dl Dr. E. Dăianu, președintele curatoratului, la a cărui cuvinte a răspuns, mișcat până la lacrimi, dl Havași, dorind ca pilda dată să găsească cât mai mulți urmași, ca să vedem cât mai curând strălucind crucea de aur de pe noua biserică română din Cluj.

Dup'aceia dl Havași a ospătat pe membri deputațiunii — între cari prim-curatorul Ioan Nestor de Desmir, jude de tablă în pens., Vasile Pop, asesor la s. orf., Gregorie Kőrösi Crișan și Gavril Rednic. S'a oferit un dejun gustos sub umbra rëcoritoare a celor doi nucii stufoși, cari împodobesc minunata grădină a d-lui St. Havași, grăind și ei — cu bogata roadă — despre vrednicia stăpânului, pe care-l umbresc în aceste zile de călduri mari.

Sara curatoratul a dat o cină comună în onoarea d-lui *Stefan Havași*, într'un salon a hotelului *Wesselényi*. Au luat parte bărbați ai bisericii, cari reprezentau toate clasele societății noastre românești din Cluj. S'au rostit, firește, și câte-va toast frumoase în cinstea sêrbătoritului ctitor al bisericii, cum și a primcuratorului Ioan Nestor, care de când a primit conducerea trebilor bisericești, are norocul și bucuria faptelor mari, ce au pornit să se vedească în Cluj — fapt pe care dl *Dr. Frâncu*, asemenea membru în curatorat l'a știut releva în cuvinte așa de frumoase și înțelepte.

Intr'un chip special și mai curând decât chiar biserica a prăznuit vrednicia d-lui Havași acel institut »Economul«, care are cinstea de a-l număra de mult printre directorii sei și care însuși fapta aceasta de încununare a vieții venerabilului bătrân a avut norocirea a o legăna în ziua plămuirii sale. Direcțiunea »Economului a hotărît a așeza chipul d-lui Havași în sala de ședință. Lucrat în ulei, în mod desvîrșit artistic de penelelele probate a preastimatei dne *Elena Mureșan*, dela Brașov, acest portret cu adevărat frumos, a fost desvêlit cu solemnitate în ședința plenară din 29 Iunie n. a. c. ținută sub presiunea dlui canonic din Oradea-mare *Artemie Șarkadi*, președintele consiliului de direcțiune a institutului »Economul«. Astăzi tabloul acesta minunat încadrat, împodobește cu strălucire acea sală a direcțiunii, în care s'a scris și subscris și actul de întemeiere a noii biserici din Cluj. Precum auzim portretul din chestiune va fi trimis și la expoziția din Sibiu a »Asociațiunii« spre a se vedea ceva și din românimea Clujului modern.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI

Din Bihor.

— Românii la gimnasiul din Oradea-mare.

În zilele acestea am primit programa gimnasiului superior a călugărilor premonstratensi din Oradea-mare.

Am resfoit aceasta programă cu mare atențiune pentru-că un însemnat număr de tineri români cercetează acest gimnas.

În anul școlastic 1904/5 au fost înscriși și au depus esamen public: 543 de inși.

După naționalitate au fost: români: 90 = 16.31%, maghiari: 310 = 57.49%, jidani: 143 = 26.18%.

Au mai fost 2 nemți și 1 boem; dar aceștia i-am lăsat maghiarilor. — Din aceste date se vede, că românii sunt reprezentați binisor, — iar jidanii — cari în programă figurează ca maghiari — în număr înspăimântător.

După progres dintre 16 români mai bine de 1 a fost eminent; dintre 57 maghiari: 4, și din 26 jidani: 2. — Iar neîndestulitor pe 16 români nu cade tocmai unul; până-ce pe 57 maghiari: 11, — și pe 26 jidani: 6 neîndestulitori.

Combinând suma întreagă: din 90 români au neîndestulitori: 5 = 5%, din 310 maghiari: 62 = 20% și din 143 jidani: 33 = 23%.

Acesta e un rezultat măgulitor pentru tinerii români. Invederat arată el dragostea de carte, sirguinta și hârnicia tinerilor noștri, pe cum și puterea de viață, dorul de știință și capacitatea spre cultură mai înaltă a elementului românesc.

Și dacă vom socoti că tinerii noștri în acest archigovinist institut nu prea tare sunt guguliți, rezultatul e și mai înbucurător.

Precât de plăcut m'a atins acest prea frumos progres, cu atât mai adênc m'a impresionat faptul, că 4 tineri români din cl. VI. și unul din cl. III. nu au calcul din limba română.

Propunerea limbei române să începe numai în cl. III. cum se vede și e numai relativ obligatoare, adecă pentru cei, cari să înscriu la acest studiu. Acești nu prea lăudați tineri s'au folosit de acest espedient spre a-și arêta greșos manifestatul patriotism față de profesorii lor, și disprețul față de limba ce o au supt la sinul maicii lor, — lipsa de tărie, de bărbăție și caracter, fără de cari în vijeliile vieții cu demnitate nu vor putea sta locului.

Nu mai puțin m'a isbit arêtarea tabelariă dela finea programei, în care studentimea este grupată după naționalitate.

Deși în gimnasiu au fost 90 români, aici se află numai 70. Așa în clasa VII. deși sunt 4 români, nu e arêtat ca atare nici unul; în cl. VI. în loc de 8 numai 6; în cl. III. lipsește unul; în cl. II. 3 și în cl. I. lipsesc 9 inși.

Imi vine a crede, că constructorii programei, poate cu intențiune, poate din greșală iau grupat pe acești 20 tineri — 22.4% a tinerimei române — la naționalitatea maghiară. Nu pot crede, că acei 4 octavani, deja maturi, să fi fost în stare a-și nega naționalitatea, nu cred să le fi fost ru-

șine a se mărturisii cu fruntea ridicată de români, a spune, că părinții, moșii și strămoșii lor au fost români, deci nici ei nu vreau să fie altceva. Nu cutez a presupune, că ei de dragul profesorilor lor se se fi lăpădat de neamul și biserica română, la acăreia sin de mamă iubitoare cu atâta îngrijire au fost ocrotiți.

Sperez dar, că nu ei sunt vinovați, ci că ei vor fi și vor rămânea totdeauna de ce i-a lăsat D-zeu: români bravi și buni. — Așa să fie. —

Drăgești, 11 Iulie 1905.

Ioan Papp.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

— **Societatea pentru fond de teatru român**, după cum aflăm din Familie, dă pentru anul școlar 1905/6 două stipendii de câte 1200 cor. pentru tinerii, cari doresc să se desăvârșească ca actori dramatici. Un stipendiu e merit unui tiner cu aplicări pentru dramă și tragedie, iar celalalt unui tiner cu aplicări de comic. Doritorii își vor arăta puțința și vrednicia cu prilejul adunării generale de vară a Societății, ce se va ținea în Sibiu, unde vor trebui să se producă cu câte ceva din ramul, pe care vreau să și-l aleagă. Cererile sunt a se înainta secretarului Dr. Iosif Blaga, în Tasnádfürdő (Csikmegye) — până în 1/14 August n.

— † **Elena Mandea n. Pandrea**. Primim următorul anunț funebru:

— Jalcicii Antoniu Mandea, Liviu Antoniu Mandea, v. d. Zinca Pandrea n. Moldovenescu, v. d. Paulina Mețian n. Pandrea, Dr. Liviu Pandrea și Ioan Mandea au durerea a face cunoscută înțetarea din viață, după grele suferințe, a prea iubitei lor soție, mamă, fiică, soră și noră Elena Mandea n. Pandrea după abia 1 an de căsătorie. Rămășițele pământești ale scumpei decedate se vor transporta, dela locuința sa din strada Postakert Nr. 4, la cimiterul comun, în ziua de Duminecă, 16 Iulie c., la ora 4 p. m. și se vor înmormânta după ritul bisericii gr.-or. Fie-i țărîna ușoară! Cluj, în 14 Iulie n. 1905.

Trimitem condolențele noastre cele mai sincere intristatei familii.

— **Concurs**. »Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român« va conferi cu începutul anului școlar 1905—6 un stipendiu de 300 cor. din »Fundatiunea Ioan și Zinca Roman« pentru un elev de naționalitate română, fără deosebire de confesiune, ce urmează la vre-una din școlile medii din patrie, având preferință în sensul literelor fundamentale aceia, cari se înrudesc cu fericirii Ioan și Zinca Roman. Cererile pentru acest stipendiu au să se înainteze Comitetului central al »Asociațiunii« în Sibiu (Nagy-szeben), strada morii Nr. 6, cel mult până la 10 August a. c., provăzute cu următoarele documente: a) atestat da botez; b) testimoniu de pe anul școlar 1904—5; c) atestat de paupertate; d) eventuale documente prin cari se constată înruđirea cu fericirii fundatori. Cererile intrate după terminul de 10 August n., nu se vor considera. Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 18 Maiu 1905. Iosif Sterca Șuluțu, president. Ioan I. Lăpădatu, secretar II.

— **DI Dr. Veleriu Braniste** dă de știre, că cu începere dela 1 Iulie st. v. va scoate în Lugoj sub editura și sub redacția d-sale o foaie cu numele: »Bănatul«. Foaia va fi curat națională, va încunjura ori ce temă din politica de zi a țării ori din politica puțin cam deochiată a neamului nostru. Va încunjura ori ce ton și ori ce lucru, ce ar putea întinde prilej la certe și frecări între oameni. Se va strădui din răspuțeri întru luminarea și deșteptarea poporului de jos, grăindu-i în grai înțeles și limpezându-i lucruri și treburi cu folos și cu dobândă pentru el. Ținta ce vrea s'o atingă această foaie, e și ținta noastră. Ii zicem: să umble în bine și în plin! — Prețul îi va fi pe an 4 cor.

— **Hymen**. Mărioara Pușcaș din Sasari și Ludovic Moldovan din Tăuți-de-jos — fidanțați.

— **„Potemkin“**, vasul rusec cel resvrătit după umblare de mai multe zile în largul Mării-negre în lipsa de hrană și de cele trebuincioase s'a predat Sămbăta trecută în Constanța, autorităților române pe lângă încredințarea, că corabierii vor fi lăsați pe picior slobod îngăduindu-se să meargă unde vor vrea. Vasul a fost re-înăpoiă Rusiei, care l'a și luat în primire. Dar din port nu l'au potut duce, din pricina unei spărturi

pe care o făcuseră, pe semne, cu gând anumit matrozii ruși. — Purtarea României în toată treaba aceasta a stărnit cinstea și lauda tuturor. Se spune, că pe vas au fost și români basarabeni. Oare nu duioșia și dragostea acestora față de țara slobodă a fraților lor de sânge, să-i fi îndemnat și pe ceilalți de a-și închina steagul resvrător puterii românești?

— **La universitatea din București** în 17 Iunie, s'a ținut cel dintâi examen de doctorat în filosofie. Candidatul a fost dl *Ioan Petrovici*, care a dat examenul înainte unei comisii alcătuite din dnii I. Bogdan, T. Maiorescu, I. Crăciunescu și C. Rădulescu Motru, profesori de universitate și a obținut titlul de doctor cu unanimitate.

— **Creșterea poporațiunii pe luna Maiu 1905**, în Ungaria, ne înfășoșază un număr intristător. În luna aceasta s'au născut în Ungaria 58.563 copii vii și au murit 46.170 oameni, — sporul e dară de 12.393 suflete. În Maiu 1905 s'au născut cu 1179 mai puțini copii, decât în Maiu 1904, iar casurile de moarte sunt cu 5034 mai multe, decât în Maiu 1904, astfel sporul poporațiunii în Maiu 1905 e cu 6273 mai mică, decât în Maiu 1904. În cele dintâi 5 luni ale anului, după dările de samă oficioase, deși nașterile au arătat spor, totuși casurile de moarte au crescut cu 46.000; în chipul așa sporirea poporațiunii e cu 44.000 mai mică, decât în cele dintâi 5 luni al anului 1904. Intristătoare semne. —

— **Fundațiunea »Ioan Petran«**, fost protofisc comitatens, — ce atinge suma frumoasă de 62000 coroane și pe care fundatorul o testase »Asociațiunii« — e câștigată, contra neamurilor ce atacaseră testamentul și la cea din urmă instanță — la Curie.

— **A murit Mărioara Bangur**, fica dlui Ioan Bangur din loc. A fost elevă a școlii civile de fete, și s'a stins după grele suferințe, în vîrstă de 14 ani. Fie-i pomenirea binecuvîntată.

— **În Vașcău**, comitatul Bihor, s'a întemeiat o nouă bancă românească cu numele »Șoimul«, cu un capital social de 50.000 cor.

— **Sămănăturile din Ungaria** după dările de samă oficioase stau până acum foarte bine. Grăul, deși poate i-a stricat încâtva căldurile prea mari, totuși făgăduiește roadă cu mult mai bogată, ca în anul trecut. Tot asemenea făgăduiește săcara, orzul și ovėsul. La cucuruze în urma ploilor alduite din zilele trecute le merge până acuma foarte bine.

— **Reuniunea învățătorilor gr.-cat.** din comitatele Sătmăr și Ugocea, aparținători la diecesa Gherlei își va ținea adunarea generală în 14 Aug. n. a. c. în edificiul școlii rom. gr.-cat. din Medieșul-aurit (Aranyosmege).

— **Inteligența română din Șintereag** (Somkerék) și jur învitată la petrecerea de vară ce se va ținea la 16 Iulie n. 1905 în școala gr.-cat. din loc. Venitul curat este merit în folosul bisericii și școlii române gr.-cat. din loc.

— **Călduri mari** și nemai pomenite se spune că sunt în toate părțile Europei și în America. În multe orașe oamenii petrec noapțile pe strade, ne mai putend suferi căldurile, cari s'au incubat în locuințele lor. Acestor călduri mari au căzut jertfă multe vieți omenești. În Viena au leșinat pe strade vre-o 50 oameni. În Roma au murit vre-o 8 oameni de nădușală. În unele locuri căldura a ajuns și până la 42 grade.

— **Reuniunea meseriașilor rom. din Bistrița** invită la sfințirea steagului și la sêrbările ce se vor aranja cu aceasta ocaziune, Duminecă în 16 Iulie n. 1905.

— **DI George Magyar**, tipograf român, aduce la cunoștința on. public românesc, că și-a deschis tipografie sub numele »Patria« în Oradea-mare, strada Teleky nr. 12. Noua întreprindere e provăzută cu cele mai noue mașini, fiind în stare de a efectui ori-ce cereri și dorințe. Atragem binevoitorii luare aminte a publicului din acele părți asupra acestei noue tipografii, care înseamnă, dacă nu o cucerire, cel puțin un mijloc de izbândă și de intrămare sufletească pentru cei ce doresc să lupte și să viețuiască ca români.

— **Cercul Sidoli**, este de câteva zile petrecerea cea mai plăcută a publicului din Cluj și jur, Producțiunile acestui circ vestit în toată Europa. care are un director așa de inteligent și cult, ca dl Cesar Sidoli, proprietarul lui — sunt întru adevăr plăcute, ca o recreație artistică, ce te pune în dulce uimire de repetite ori. Artiști desevirșiți în musică, gimnastică, trage la țintă (doi oficeri buri), călărit, ș. a. apoi mulțimea de cai (123 la număr) care de care mai frumoși și mai dresați, toate aceste elemente variază într'un caleidoscop stră-

lucit și amuzant. Preste toate Românuului îi cade foarte bine, mai ales aici, să vadă o așa de mare întreprindere artistică având o înfășoșare cât de cât românească — pe lângă coloritul ei general internațional. Pentrucă trebuie să se știe, că circul Sidoli e circ de curte la București și că în România petrece cea mai mare parte a anului. De aceea nu numai directorul proprietar Cesar Sidoli vorbește elegant românește, ci și partea cea mai mare a personalului sau știe sau pribece românește.

— **Emigrările în săptămâna trecută** din Ungaria în America au scăzut simțitor. Numai 1608 ungureni au sosit la New-York, între cari cei mai mulți sunt Croați și Slovaci, mai puțini Români.

— **Om cu două inimi** se află în satul italian Garletta. E un tiner, cu numele Maggio. El n'a știut, că are două inimi până la vremea asentării, când doftorul i-a arătat faptul surprinzător. După plinirea anilor de cătănie a cutriat o parte mare din lume, lăsându-se să fie cercetat de mai mulți doftori. Trupul și l'a vândut înainte muzeului din Madrid cu 75,000 cor. S'a în-surat și trăiește ca om bogat în inimi și avere.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— **Căntece de copii și jocuri**, de Dr. A. Bogdan-Hoya. Editura librării Ciurcu, Brașov, 1905 8° mic 62 pag. Prețul 32 bani.

— »Biblioteca băncilor române« Nrul 2: **Băncile Române din Transilvania și Ungaria** de Constantin Popp, funcționar la »Albina«. Sibiu, 1905. 8° 38 pag. Prețul 50 fil.

— **A VII-a dare de seamă** a mesei studenților români din Brașov pe anul 1904—1905 de *Virgil Onițiu*, directorul școlii medii gr.-or. române. Brașov, 1905.

— **»Luceafărul«** — nr. 12. 15 Iunie v. 1905. Cuprinsul: Membrii academei române, aleși în sesiunea de primăvară; Maria Cunțan — Iubirea mea (poezie); I. Ciocărlan — Moș Cerbu, fragment; Dr. G. Murnu — Călătorii în Grecia, II.; V. Ciofleac — La »badea George«; G. Tutoveanu — La Putna (poezie). — Cronică. — Bibliografie. — Începând cu numărul ce vine revista va apărea în tipografia proprie. Ii dorim izbândă și veac lung.

— **»Sămănătorul«** — nr. 26. 26 Iunie, 1905. Cuprinsul: N. Iorga — Câteva cuvinte de »din-coace« în amintirea lui Timoteiu Cipariu; Natalia Iosif — În clasă (poezie); Emilgar — Boierul Iorgu Buhtea (nuvelă); I. Barseanu — Fantasie (poezie); M. Sadoveanu — Floare ofilită (roman); I. M. Marinescu — Sonet; N. Iorga — Cronică.

— **Efecte publice** de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Sibiu 1905. Prețul 1 cor. Acesta este titlul unei noue lucrări a domnului Lăpădatu apărută ca Nr. 3—4 în »Biblioteca băncilor române«, edată de »Revista Economică«. În aceasta lucrare a sa, autorul, după ce ne arată cum s'au desvoltat efectele publice și cum se împart, trece și se ocupă în mod amănunțit de împrumuturile de stat, explicându-le din toate punctele de vedere. În legătură cu natura și importanța lor ne arată, cari sunt împrumuturile temporale, cari cele perpetue, cum se face emisiunea bonurilor de tesaur, obligațiunilor, rentelor losurilor etc. la noi și în alte state, cum se amortisează și ce sunt și cum se fac conversiunile. Capitolele următoare le formează Scrisurile fonciare, prioritățile și acțiunile. Din toate acestea se poate vedea, că aceasta lucrare va putea fi cetită cu mare interes și folos de ori și cine, în special de cei ce ocupă funcțiuni la băncile noastre. Recomandând-o în atențiunea celor interesați, amintim că se poate procura dela autor sau dela redacția »Revistei Economice« și Librăria arhidiececană din Sibiu pe lângă prețul de 1 cor. plus porto postal.

— **Anuarul XLI al gimnasiului gr.-or. român din Brasov**, al școlii reale și al școlii centrale primare, pe al 55-lea an școlar 1904—1905. Publicat de *Virgil Onițiu*, director. Brașov, 1905. 4°, 144 pag.

— **Note și reflexiuni la situația politică a Românilor din regatul ungar**. Sub acest titlu a apărut zilele acestea în tipografia dlui I. Marschall din Sibiu o broșură politică datorită dlui *Aurel Ciato*. Broșura tractează următoarele chestiuni: 1. Situația actuală a partidului național român. 2. Cum se înțelege la noi politica reală? 3. Activitate parlamentară. 4. Revisuirea programului din 1881. Doftorii de a avea aceasta broșură pot să și-o procure de pe acum trimițând suma de 1 cor. + 10 fil. porto postal autorului, *Vizakna fürdő*.

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos și ieftine dela Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetețe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Haine pentru băieți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căputuri 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, capișoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci se pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 7

Posta Redacțiilor.

Unui abonată. Vă suntem mulțumitori, că renoiți așa de punctual abonamentul, pe care atâția uită așa de ușor a și-l renoi îngrunând situația noastră. Vă suntem mulțumitori și pentru observarea sinceră, ce ne-o faceți, când ziceți:

»Răvașul folosește prea multe cuvinte slavonești, cari s'au legat de *norod*, ca scaiul de oaie, în vremea aceea: când Românul era sub *stăpânirea vlădicilor pravoslavni*, când *duhovnicii* lui îl *blagosloveau* cu *molitve*, la *praznice* îi *propovăduiau* adevărul din *proroci* și din *cazanie* și-i *glăsuiau*: »când *slăviții ucenici* — ipoci. — Atător oaspeți străini, furișati la tesaurul nostru cel mai prețios, ar fi bine dacă le-am da drumul pe ușa pe unde au intrat. Ziariștii noștri aci referitor poate face foarte mult. Bunul nostru popor, cărțile tipărite le consideră de lumină după care nizuiește a se îndrepta și în vorbire. »Răvașul« încă e o atare lumină, deci razele lui curate lumineze tuturor, și se nu ajungă sub obroc.

Dar se ne dați voie să vă spunem, pe scurt aici, că în meritul lucrului nu suntem de acord cu D-v. și că vă știm cu totul greșiți în direcțiunea pe lângă care stăruți, și căreia cu adevărat i-a trecut vremea. — Acele cuvinte de obirșie străină nu sunt niște »oaspeți străini« în limba noastră, ci sunt încetățenite ca ori care altele, și consfințite de usul îndelungat al limbei din popor și din biserică chiar. A le scoate afară ca pe niște »oaspeți străini« ar fi a ne sărăci limba, și asta n'ar fi nici cuminte, nici frumos. E chiar primejdioasă tendința, ce o arătați, pe care noi am combătut-o, o combatem și vom combate-o totdeauna în interesul limbei, a culturii românești, și chiar al bisericii, căreia slugim cu devotament. Una dintre multele greșeli, pe urma căvora suferă biserica noastră, în multe chipuri, e tocmai aceasta. La un prilej mai bun vom discuta mai pe larg, la locul convenit, ca să arătăm cât de mult greșesc toți aceia, cari gândesc și mărturisesc la fel cu D-voastră. Vă mulțumim, că ne-ați dat îndemnul, ca să atingem chestiunea aceasta, care e o rană deschisă a vieții noastre culturale bisericesti și de care suferă mai ales clerul nostru — în paguba înșaiși a reputației sale așa de bune altfel. —

D-lui Livius.

Asta n'o pot s'o desleg
»Vin cu mine«, drag'amice De nu-i face-o Dumneata.
»Pe sub bolta recoroasă«, Zici, că »lumea nu ne vede
Că avem o mică price, Prin pădurea recoroasă,
Cu poesia ambroasă. Decât frunza ce e verde,
Și cu mierla ce-i voioasă.»
Am luat-o la cehsură, Dar, iubite, nu-ți dai seamă,
Cum ai dorit Dumneata, Că publicând'o în »Răvaș«,
Dar n'ajunge la măsură. Că publicând'o în »Răvaș«,
Te rog nu te supăra. Asta treabă nu e deamnă
»Braț la braț și gură 'n gură« De un june fecioraș. —
Cum »în iarbă« veți șede
»Ascultând cum tot scutură »A iubi nu-i lucru mare«
Arborele frunza sa«. — Zici 'n fine, tot greșit.
Dar a scrie așa vrsuri
Să mă ierți — dar nu'nțeleg Nu-i cu mult mai nimerit.
Ori cât mă aș frământa. Și-atât!

— **Drăgești.** Scrisoarea se va publica. Cu abon. sunteți în rând până la 1 Sept. n. 1905.

»Sămănătorul«

Numeri singuratici din eselenta revistă, dirigeată de N. Iorga, se află de vânzare în fiecare Duminecă la »Răvașul« (Jókai utca nr. 6).

Szám 8338/1905. tlkvi.

Árverési hirdetés.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Francu Amos által képviselt »Economul« hitelintézetnek Lung Stefan és társai végrehajtást szenvedő ellen 600 kor. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár vidéki királyi járásbírósa területén levő Magyar-Ujfalu községben és határán fekvő és pedig a magyarujfalui 31 sz. tjkben A I. 1—7 rsz. 76, 77, 96, 97, 849—851, 880—883, 1217, 1218, 1404—1408, hsz. ingatlanból, a 138 sz. tjkv. A. lapján bevezetett közös legelőből 1 hold 456 □ öl területű részből a fenti végrehajtást szenvedőket a B. 3. és 4. 9. alatt megillető összesen $\frac{2}{3}$ rész jutalékára 1450 kor. becsértékben azaz A + 1.2 rsz. alatt felvett közös erdő s legelőbeli járandóságból a fenti végrehajtást szenvedőket a B. 3. és 4. 9. alatt illető és megillető $\frac{2}{3}$ rész jutalékára a 16 kor. becsértékben mint ezennel megállapított kiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1905 évi szeptember 12 napján d. e. 10 órakor Magyar-Ujfalu községében a megállapított kiáltási árban alul is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy az 1881. LX. tcz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Kolozsvárt 1905 évi június 7.

Szále s. k.
kir. tszéki bíró.

In atențiunea mireseilor!

Serviciu de porțelan de Karlsbad, minuat
esecutat, colorat, complet pentru 12 persoane de
la 15 fl. în sus. — Serviciu de sticlărie pentru
12 persoane 33 bucăți 2 fl. 95 cr.

Lampe, atárnând, cu eigă 3 fl. 95 cr.

Serviciu de tee și cafea 2 fl. 80 cr. — 3 fl.
Obiecte de argint de china — Daruri ocazionale
— rame pentru icoane, lampe de grădină, etc. în
prețurile de fabrică.

La comande din provincă mă rog a însemna cea
din urmă stațiune de tren.

Somlyai, Succesorul Müller.
lui

magazin de sticlărie și porțelanerie

Cluj, Kossuth Lajos u. nr. 4.

NB. Fieștecine dacă cumpără în preț de 10 coroane, primește portretul seu în mărime naturală, cu totul gratis, numai pentru rame plătește 3 coroane. (80) 9—52

Despre păcatele sătenilor.

Căzanie poporală
de Ioan Roman.

A apărut, în »Cărțile Săteanului Român« (Nr. 3) și costă 20 fil. plus porto 3 fil. Comandele se se adreseze la: Răvașul, Cluj, Jókai u. 6. sz.

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălărilor« — A »Xalapkirály«-hoz

(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 9—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și în chipie de vânat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna se află în Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie se execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului în centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Pentru sezonul de primăvară și vară recomandă

NEUMANN M.

liferant c. și reg. de curte

Cluj, (Kolozsvár) Mátyás király tér.

Haine de primăvară și vară.

Căputuri de tranziție (Double, Ulster, Raglan).

Pardesiuri de primăvară.

Haveloc (cu mâneci și fără mâneci).

Căputuri economice.

Haine negre de salon și frac.

Mantale de ploaie și de praf. Pereline de excursiuni, costume de turiști, bicicliști etc.

Mare deposit de vestimente pentru copii.

Mustre și liste de prețuri la cerere gratis și franco. — La comande din provincă ca măsură e destul a trimite o haină veche. (74) 60—

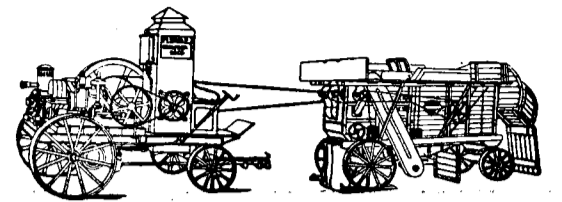

Tipografia »Carmen« Petru P. Barițiu Cluj — Kolozsvár.

Dénes B. Budapest, VI. Váci-körut 61 sz.

Magazinul și reprezentanția fabricii priv. ces. și reg. de
MAȘINI ȘI MOTOARE alui

Plewa E., inginer, succesorul lui Brauner & Klasek.

MOTOARE

de benzin, gaz și vapor după modelul din 1905.

2-100 HP.

LOCOMOBIL DE BENZIN 2-20 HP.

Baterii de puternice motoare de gaz în ori-ce mărime cu putere de cal și cu spese de umblat de 2-3 fil. pe ceas. Prețuri ieftine și condițiuni de plătare favorabile. Lista de prețuri gratis.

Se primesc reprezentanți solizi de provincă.

(77)12-12

Cine suferă de Epilepsie și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgârșciuri broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke«, Frankfurt a. Main. 45 46—.

UN

ÎNVĂȚĂCEL

se primește numai decât în Tipografia »CARMEN« PETRU P. BARIȚIU, CLUJ, Kolozsvár (Strada Ferencz József Nr. 58). Preferiți vor fi cei cu 2—3 clase gimnasiale.

Condițiuni favorabile!

50.000 părechi de păpuci

4 păr. pentru numai fl. 2-80

câtă vreme mai ține marfa se vor vinde pentru acest preț de batjocură din pricina cumpărării unei mari masse de ghete. 1 păr. pentru domni și p. p. dame de piele, brunetă ori neagră, cu șinoare, de prima calitate și cu talpă bine cuită; 1 păr. p. domni și 1 păr. p. dame păpuci de modă, cu »paspoil«, foarte eleganți, fasonul cel mai nou, cupțuși bine pentru iarnă, foarte draguși și ușori de purtat. Mărimea după cm. Toate patru păr. numai fl. 2-80. Trimiterea prin rambursă ori anticipând banii, o face:

Esp. de păpuci a lui S. Urbaeh

Krakau Nr. 154/K.

Schimbul oermis, și banii se returnează la dorință, astfel risicul eschis. (45) 20—

La administrația »Răvașului« se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețul legată eleg. 2 cor. 50 fil. broșurată 1-50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovici, de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. porto.

Discursuri, Autonomia bis. de Dr. Bunea. Prețul 5 cor. plus 20 fil. porto.

Vechile Episcopii, de Dr. Bunea. Prețul 2 c. 50 fil. plus porto 10 fil.

